

SPIEKERSKORNER

Procesevaluatie bij het maken van een groepswerk

Het werken aan projecten en het oplossen van onderzoeksvraagstukken vraagt een andere manier van evalueren dan de gebruikelijke commentaar 'goed gewerkt', vergezeld van een 8 op 10. Ook al doe je dit als leerkracht in eer en geweten, het blijft voor een stuk nattevingerwerk. Te meer ook omdat op die manier enkel het product beoordeeld wordt en er geen aandacht gaat naar de evaluatie van 'hoe ben je tot dit product gekomen?'.

De evaluatie begint in feite al bij het opstarten van het proces en zit vervat in het volledige leerproces. Bij het oplossen van een onderzoeksprobleem krijgen de leerlingen vooraf de verschillende stappen die ze moeten doorlopen. Zo weten ze ook meteen op welke manier er geëvalueerd zal worden.

Luk Van Canneyt

UITWERKING VAN DE STAPPEN

STAP 1: Ik kies (of krijg) een onderzoeksprobleem (op).

- Waarover wil ik meer weten?
- Wat is de doelstelling van het onderzoek?
- Zijn alle problemen onderzoekbaar?
- Start van het logboek.

STAP 2: Ik verzamel informatie over het onderzoeksprobleem.

- Waar ga ik informatie zoeken?
- Het eigenlijke opzoekingswerk.
- De informatie ordenen (inhoudelijk of thematisch).
- De informatie bestuderen: wat is bruikbaar? is de bron betrouwbaar, recent en toegankelijk? heb ik voldoende informatie om het onderzoeksprobleem op te lossen, te begrijpen?...

STAP 3: Ik bereid het eigenlijke onderzoek voor.

- Keuze van de dataverzamelmethode: interview, observatie, bureau-onderzoek, enquête,...
- Opmaak van een werkschema.

STAP 4: Ik voer mijn onderzoek uit.

STAP 5: Ik verwerk de resultaten van het onderzoek (eventueel via fiches).

STAP 6: Ik maak een rapport van mijn onderzoek.

Dat is een leesbaar geschreven en overzichtelijke tekst waarin je op een gestructureerde manier je bevindingen neerschrijft. De bedoeling is te komen tot een nieuwe zelfgeschreven tekst op basis van al je gevonden informatie.

Vaste onderdelen: voorwoord, inhoudopgave, inleiding, corpus, besluit en bibliografie.

STAP 7: Ik presenteer mijn rapport.

STAP 8: Ik evalueer het eindresultaat.

EVALUATIE

Stappen 1 tot en met 5 worden door de groepsleden geëvalueerd telkens na elke stap. In de klas worden vooraf afspraken gemaakt over de timing per stap.

STAP 1:

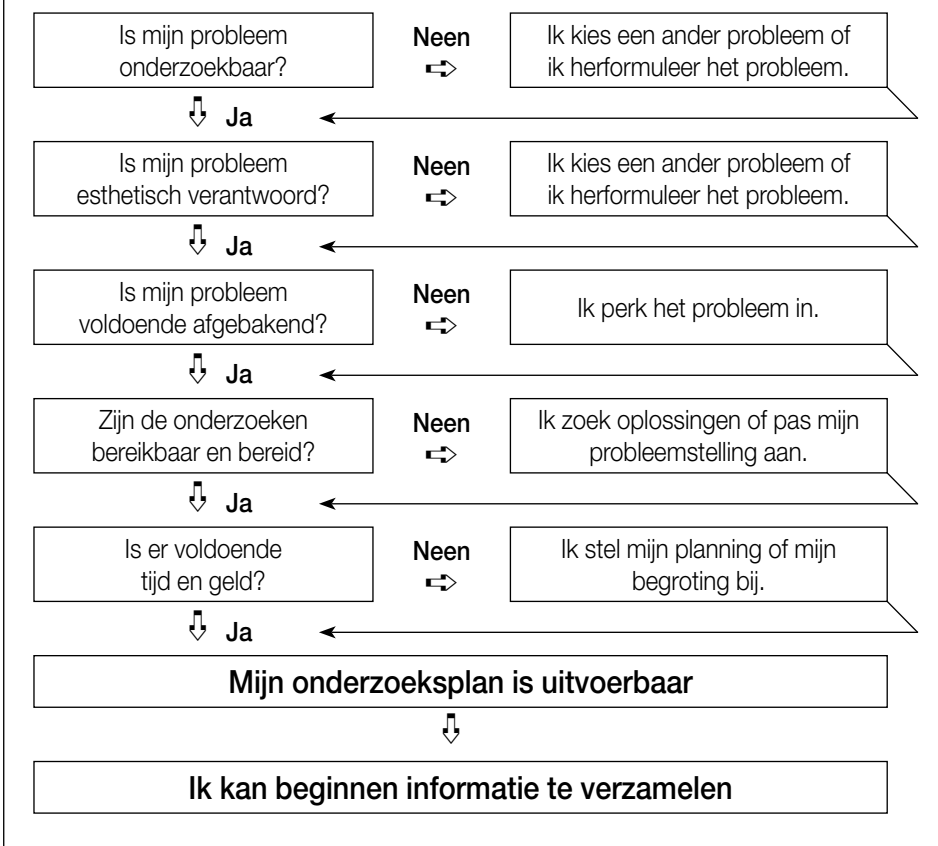
- Ligt mijn onderzoeksprobleem vast?
- Is het doel duidelijk omschreven?
- Is het probleem onderzoekbaar? (aan de hand van de schematische voorstelling hiernaast)

STAP 2: Informatieverzameling

- Kruis aan welke bronnen je raadpleegde.

	GERAADPLEEGD	EVENTUEEL NOG TE RAADPLEGEN
Naslagwerken (encyclopedie, cd-rom): let op datum van uitgave!		
Kranten en tijdschriften		
Internet		
Gespecialiseerde boeken		
Documentaires		
Film en video		
Gesprek met specialist		
Andere		

ONDERZOEKBAARHEID VAN EEN PROBLEEM

STAP 2 (vervolg):

- Heb je de informatie in een overzichtlijst genoteerd?
- Heb je de belangrijkste elementen op een overzichtelijke manier neergeschreven?
- Heb je aan de informatie die je verzameld hebt, voldoende om de onderzoeksvraag te beantwoorden?
- Op welke vragen heb je nog geen antwoord gevonden?
- Zijn er duidelijke afspraken gemaakt onder de groepsleden?
 - taakverdeling
 - afspraken tegen bepaalde datum
 - evaluatie van de afspraken
- Wordt het logboek bijgehouden?

GROEPSLOGBOEK

KLAS: THEMA:					GROEPSLEDEN:		STARTDATUM: EINDDATUM:	
PLAATS DATUM	DOEL VAN BIJEENKOMST	AFSPRAKEN	WIE? TEGEN WANNEER?	EVALUATIE				

STAP 3:

- Ligt de onderzoekseenheid vast? (welke personen/groepen je in welke situatie onderzoekt)
- Is de dataverzamelmethode afgesproken?
- Is er een duidelijk werkschema opgemaakt? (planning en taakverdeling)
- Wordt het logboek bijgehouden?

STAP 4:

- Is de planning en de taakverdeling nagevolgd?

STAP 5:

- Heb je nu voldoende gegevens om een antwoord te formuleren op de beginvraag?
- Ben je in staat om een conclusie te trekken?
- Is je materiaal al voldoende geordend?

STAP 6: Evaluatie van het rapport door de leerkracht

EVALUATIE VAN HET RAPPORT DOOR DE LEERKRACHT			
	STRUCTUUR	INHOUD	PRESENTATIE
Excellent	Alle onderdelen van de structuur zijn op een herkenbare wijze aanwezig.	Uitvoerige, grondige behandeling van het onderwerp. Getuigt van grondig onderzoek en persoonlijke verwerking.	Het werk is uitstekend verzorgd; de lay-out ondersteunt de structuur. Documentatie is functioneel ingepast.
Goed	De meeste onderdelen van de structuur zijn op een herkenbare wijze aanwezig.	Goede behandeling van het onderwerp met bewijs van onderzoek. Meestal is de inhoud persoonlijk verwerkt.	Het werk is verzorgd; de lay-out ondersteunt meestal de structuur. De documentatie is meestal functioneel ingepast.
Voldoende	Er is een structuur, die niet steeds herkenbaar is.	Er is wel een onderzoek uitgevoerd, maar het is niet uitgebreid of het ontbreekt aan diepgang. De persoonlijke verwerking van de inhoud is net voldoende.	Het werk is voldoende verzorgd; de lay-out ondersteunt niet altijd de structuur. Er is documentatie aanwezig.
Onvoldoende	Bijna geen enkel onderdeel van de structuur is op herkenbare wijze aanwezig.	Het onderzoek lijkt beperkt. De inhoud beantwoordt niet aan de probleemstelling. Te veel werd letterlijk overgenomen zonder persoonlijke verwerking.	Het werk is onvoldoende verzorgd. Er is geen eenheid van afwerking. De documentatie ontbreekt of is niet functioneel.

STAP 7: Evaluatie van de presentatie door de klasgroep

EVALUATIE VAN DE PRESENTATIE DOOR DE KLASGROEP				
	EXCELLENT	GOED	VOLDOENDE	ONVOL- DOENDE
Hoe vonden jullie de presentatie over het geheel genomen?				
<i>Noem drie argumenten waarop jullie je beoordeling baseren.</i>				
Hoe vonden jullie de introductie/het begin van de presentatie?				
<i>Wat zouden jullie anders doen?</i>				
Hoe kwam de inhoud van de presentatie over? Was de informatie duidelijk en werd ze helder gepresenteerd?				
<i>Motiveer je oordeel.</i>				
Hoe vonden jullie de samenwerking/ taakverdeling van de groep tijdens de presentatie?				
<i>Motiveer je oordeel (denk aan suggesties voor verbetering).</i>				
Hoe was het contact met de toehoorders tijdens de presentatie? Was de groep geboeid?				
<i>Waarop baseren jullie je oordeel? Welke observaties zijn gemaakt?</i>				
Hoe vonden jullie het gebruik van media – overheadprojector, pc, afbeeldingen etc. – tijdens de presentatie?				
<i>Motiveer je oordeel of noem twee dingen met betrekking tot het mediagebruik die de groep eventueel anders had kunnen doen.</i>				

STAP 8: Evaluatie van het eindresultaat

Peerevaluatie op twee vlakken:

- (1) Evaluatie van de manier van samenwerken (kan eventueel ook tussentijds gebeuren na een groepsbespreking);
- (2) Evaluatie van het groepswerk zelf (elk groepslid vult voor elk groepslid dit blad in, dus ook voor zichzelf).

EVALUATIE VAN DE GROEPSSAMENKOMSTEN				
NAAM:		DATUM:		KLAS:
VAK:		LERAAR:		
NAAM:		TAAK: MODERATOR (M)		
Heeft de M de opdracht verduidelijkt?	1	2	3	4
Heeft de M een werkwijze afgesproken?	1	2	3	4
Heeft de M het gesprek goed begeleid?	1	2	3	4
Heeft de M een synthese laten maken?	1	2	3	4
Heeft de M het verslag laten noteren?	1	2	3	4
Heeft de M een evaluatie laten maken?	1	2	3	4
Heeft de M goed meegewerkt aan de opdracht zelf?	1	2	3	4
Praat de M verzorgd Nederlands?	1	2	3	4
Draagt de M bij tot een positieve werksfeer?	1	2	3	4
NAAM:		TAAK: VERSLAGGEVER (V)		
Heeft de V de datum en opdracht genoteerd?	1	2	3	4
Heeft de V de taakverdeling genoteerd?	1	2	3	4
Heeft de V een samenvatting van het gesprek genoteerd?	1	2	3	4
Heeft de V goed meegewerkt aan de opdracht zelf?	1	2	3	4
Praat de V verzorgd Nederlands?	1	2	3	4
Draagt de V bij tot een positieve werksfeer?	1	2	3	4
NAAM:		TAAK: GROEPSLID (G)		
Heeft het G zich goed voorbereid?	1	2	3	4
Heeft het G het woord gevraagd?	1	2	3	4
Kan het G goed luisteren?	1	2	3	4
Blijft het G bij het onderwerp?	1	2	3	4
Raadpleegt het G naslagwerken?	1	2	3	4
Helpt het G bij het verslag?	1	2	3	4
Praat het G verzorgd Nederlands?	1	2	3	4
Draagt het G bij tot een positieve werksfeer?	1	2	3	4

[illegible]

Tot slot zal de leerkracht een oordeel vellen op basis van alle gegevens van de evaluatie:

- de tussentijdse zelfevaluatie door de groepsleden;
- de evaluatie door de leerkracht van het rapport;
- de peerevaluatie van de presentatie;
- de evaluatie en zelfevaluatie door de groepsleden van het werken in groep;
- de evaluatie en zelfevaluatie door de groepsleden om tot het beoogde resultaat te komen.

De leerkracht geeft aan elk groepslid een individueel cijfer en deelt het mee aan de groepsleden. Die bespreken dit cijfer en beoordelen het op objectiviteit. Eventueel kunnen, na het aanhoren van hun argumenten, bepaalde cijfers nog aangepast worden.

Luk Van Canneyt
Sluisvlietlaan 17
8450 Bredene
luk.vancanneyt@vsko.be

T U S S E N D O O R

TALENONDERWIJS SPRINGLEVEND

Aan nieuwe ideeën en initiatieven om het talenonderwijs vorm te geven geen gebrek. Er zijn steeds meer leraren die zelf lesmateriaal ontwikkelen, activerende werkvormen toepassen en ICT in hun lessen integreren.

De 'Good Practice Day Talen' is een plek waar leraren Nederlands en moderne vreemde talen uit het voortgezet/secundair onderwijs de mogelijkheid wordt geboden met elkaar vakdidactische inzichten te delen. De vijfde editie vindt plaats in Leiden op **28 januari 2005** (van 8.30 tot 15.30 uur). De organisatie is in handen van de Sectie Nascholing Talen van het ICLON (Universiteit Leiden).

Accenten van deze dag: gebruik van authentiek lesmateriaal; stimuleren en motiveren van leerlingen door activerende werkvormen; integratie van vakken en vaardigheden; projectmatig onderwijs; didactiek van ICT: werken met digitale leeromgevingen; hoogbegaafde leerlingen in het talenonderwijs.

INSCHRIJVEN:

Via de website <www.ICLON.LeidenUniv.nl>

T U S S E N D O O R

VAN ANDERS SCHRIJVEN NAAR ANDERS LEZEN

*Verdient niet iedereen de kans om uit te vinden of hij schrijven fijn vindt?
Verdiene pittige schrijfoefeningen geen vaste plaats in het onderwijs?
Prikkelende oefeningen die volop kansen bieden op schrijf- en leesplezier,
die ook haalbaar zijn voor kinderen en jongeren voor wie schrijven
en lezen minder evident is?*

Acht jeugdauteurs, met ervaring als schrijfdocent, buigen zich over deze vragen op de studiedag 'Van anders schrijven naar anders lezen'. Deze studiedag creatief schrijven vindt plaats op **zaterdag 11 december 2004** (van 10 tot 16.30 uur) in het Provinciehuis van Antwerpen (Koningin Elisabethlei 22). De doelgroep bestaat uit leraren uit het basis- en secundair onderwijs, geïnteresseerden uit het vormings- en jeugdwerk, en auteurs.

De deelnemers kiezen één van de vier interactieve workshops:

- Verhalen schrijven met 10+ (Bert Kouwenberg & Marita De Sterck);
- Journalistiek/Non-fiction schrijven met 12+ (Kolet Janssen & Bibi Dumon Tak);
 - Poëzie schrijven met 12+ (André Sollie & Ted van Lieshout);
 - Toneel schrijven met 12+ (Els Beerten & Daniel Billiet).

'Al doende leren' is het motto van de schrijfcursus 'Vingeroefeningen' waaruit deze studiedag groeide (zie ook de bijdrage van Marita De Sterck in VONK 32/1 (sept.-okt. 2002)). Na de geslaagde studiedag 'Smarties' vorig jaar organiseert Villa Kakelbont/NCJ nu de tweede editie met de steun van de Provincie Antwerpen, CANON Cultuurcel en de Nationale Loterij.

INSCHRIJVEN VÓÓR 10 NOVEMBER 2004:

Villa Kakelbont/NCJ, Meistraat 2, 2000 Antwerpen, tel. (03)202 83 67-68,
E-MAIL info@villakakelbont.be